

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:1

2014-05-08

U2014/3352/UC

Utbildningsdepartementet

Myndigheten för ungdoms- och
civilsamhällesfrågor
Box 17 801
118 94 Stockholm

Uppdrag att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att stärka unga kvinnors och unga mäns möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna.

Stöd till unga politiker

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska under perioden 2014–2017 genomföra insatser i syfte att fler unga kvinnor och unga män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda och för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid.

I denna del av uppdraget ingår att inom ramen för en försöksverksamhet i ett begränsat antal kommuner utarbeta stödinsatser för unga förtroendevalda i form av exempelvis introduktionsprogram, mentorskap och nätverk. I genomförande av uppdraget ska Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor samråda med relevanta aktörer.

För genomförande av denna del av uppdraget under 2014 får Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor från Kammarkollegiet engångsvis rekvirera högst 500 000 kronor senast den 1 december 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 17, anslaget 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, anslagspost 11 Ungdomspolitiska åtgärder efter regeringsbeslut. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska den 27 februari varje år under perioden 2015–2017 inkomma med en ekonomisk redovisning samt en beskrivning av genomförda insatser och resultat

under det föregående året till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska vidare senast den 15 mars 2018 lämna en slutredovisning över denna del av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Denna ska utöver en beskrivning av genomförda insatser och eventuella förslag till ytterligare åtgärder innehålla en ekonomisk redovisning.

Medborgarförslag från unga

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska under perioden 2014–2015 genomföra insatser för att flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män ska få bättre kännedom om sina möjligheter och rättigheter till delaktighet och inflytande på lokal nivå, med fokus på att informera om möjligheten att lämna medborgarförslag och stödja barn och unga att lämna sådana förslag i högre utsträckning. I uppdraget ingår att uppmärksamma möjligheten att lämna medborgarförslag oavsett barns och ungas funktionsförmåga.

I uppdraget i denna del ingår att ta fram ett stödmaterial riktat till lärare om hur man kan ta upp frågor som rör demokrati och inflytande i undervisningen och om hur barn och unga kan bli delaktiga och utöva inflytande på lokal nivå genom att lämna medborgarförslag. Stödmaterial ska utformas med utgångspunkt i för uppdraget relevanta kursplaner och utifrån skollagens krav på att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I genomförandet av denna del av uppdraget ska Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor samråda med Statens skolverk, Barnombudsmannen och Myndigheten för delaktighet samt med relevanta ungdomsorganisationer.

För genomförande av denna del av uppdraget under 2014 får Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor från Kammarkollegiet engångsvis rekvirera högst 500 000 kronor senast den 1 december 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 17, anslaget 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, anslagspost 11 Ungdomspolitiska åtgärder efter regeringsbeslut. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015.

Denna del av uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 januari 2015. Redovisningen ska innehålla en ekonomisk redovisning, samt en beskrivning av genomförda insatser och resultat under det föregående året.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska vidare senast den 26 februari 2016 lämna en slutredovisning över denna del av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Denna ska utöver en beskrivning av genomförda insatser och eventuella förslag till ytterligare åtgärder innehålla en ekonomisk redovisning.

Bakgrund

Regeringen fattade den 13 mars 2014 beslut om propositionen Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande (prop. 2013/14:191). I propositionen föreslås bland annat ett nytt mål för alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år: alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. I propositionen presenteras också ett ungdomspolitiskt handlingsprogram för perioden 2014–2017 med insatser på tre prioriterade områden; ungdomars inflytande, egen försörjning och psykiska hälsa. Uppdraget är en del av detta handlingsprogram.

Regeringen beslutade också i december 2013 skrivelsen En politik för en levande demokrati (skr 2013/14:61) i vilken inriktningar i arbetet för att uppnå målet för demokratipolitiken redovisas. Inriktningarna omfattar bl.a. ett arbete för ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna och stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Uppdragen är även en del av detta arbete.

Närmare om uppdraget

Stöd till unga politiker

Unga är en underrepresenterad grupp bland de förtroendevalda. Dessutom lämnar unga politiker sina uppdrag i betydligt högre utsträckning än äldre. Ungas representation i riksdagen har däremot förbättrats under senare år. Regeringen anser att den låga andelen av unga bland de förtroendevalda utgör en svaghet för demokratins funktionssätt och medför att ungas perspektiv och erfarenheter inte får tillräckligt genomslag i beslutsfattandet. I någon mån kan det även medföra att denna väljargrupp får en lägre tilltro till de beslutsfattande församlingarna. Den låga andelen unga inom politiken kan även leda till att motivationen att delta i de allmänna valen och att engagera sig politiskt försvagas inom väljargruppen. Det är därför angeläget att avhoppet bland unga motverkas. Det arbete som genomförs av de politiska partierna på detta område har betydelse för den sociala representativiteten bland de förtroendevalda och förutsättningarna att verka som förtroendevald. Samtidigt ser regeringen ett behov av

ytterligare åtgärder för att fler unga ska välja att ta ett förtroendeuppdrag och att motverka avhopp.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns anledning att genomföra insatser för att fler unga kvinnor och unga män ska ta på sig uppdrag som förtroendevalda och motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid.

Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att för genomförandet av uppdraget i denna del även för 2015–2017 avsätta 500 000 kronor årligen. Regeringen avser alltså att avsätta totalt 2 000 000 kronor för denna del av uppdraget.

Medborgarförslag från unga

Regeringen anser att det är viktigt att människor kan göra sina röster hörda på andra sätt än genom att rösta i de allmänna valen. Enskilda individer, medborgarsammanslutningar och organisationer inom det civila samhället måste ges goda förutsättningar att delta och påverka den politiska processen direkt. Möjligheten för medborgarna att uttrycka sin åsikt och bilda opinion i olika frågor är en förutsättning för en fungerande demokrati. Insyn och öppenhet är grunden för fri opinionsbildning och en väl fungerande samhällsdebatt. Det är också viktigt för ett medborgerligt engagemang. Enligt kommunallagen (1991:900) har kommuner och landsting sedan 2002 möjlighet att införa medborgerlig förslagsrätt i fullmäktige. Det innebär att folkbokförda i en kommun eller landsting kan väcka ärenden i fullmäktige. Det finns ingen begränsning när det gäller ålder, vilket innebär att även barn och unga kan lämna medborgarförslag. Det är därmed en av få formella möjligheter för unga under 18 år att utöva inflytande i kommunen.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns anledning att genomföra insatser för att flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män ska få bättre kännedom om sina möjligheter och rättigheter till delaktighet och inflytande på lokal nivå, med fokus på att informera om möjligheten att lämna medborgarförslag och genom att stödja barn och unga att lämna sådana förslag i högre utsträckning.

Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att för genomförandet av uppdraget i denna del även för 2015 avsätta 500 000 kronor. Regeringen avser alltså att avsätta totalt 1 000 000 kr för denna del av uppdraget.

På regeringens vägnar

Maria Arnholm

Michael Haglund

Kopia till
Utbildningsdepartementet/S
Barnombudsmannen
Myndigheten för delaktighet
Statens skolverk